

1. Sündinud 1973. Töötanud teatris „Ugala“ näitlejana 1997-2005. Tõlkinud näitemänge, saanud selle eest Kurtina tõlkepreemia 2005. Võitnud näidendivõistlusel 2007 esikoha näitemänguga „Janu“ ja samal võistlusel saanud näidendiga „Ise oled“ ka teise koha. Võitnud kaks Kuldmuna reklaami alal. Kes? Kui näitleja perenimi ei meenu võib kaks punkti teenida ka Christopher Nolani samanimelise filmi eest, milles kamp sulisid (peamehe rollis Leonardo di Caprio) püüab unenägude kaudu oma ohvreid mõjutada. Film on saanud inspiratsiooni Carl Gustav Jungi unenäoteooriatest.

2. See lühikest aega valitsenud (1483-1485) Inglismaa kuningas sai võimule pärast oma venna surma ja oli Yorki dünastia viimane kuningas. Hukkus võitluses Tudoritega, olles ühtlasi viimane Inglise kuningas, kes langes lahinguväljal. Kes?

3. Linnu sulestik on tagasihoidlikult tumepruun kuni hallikas. Kontrastselt tõuseb esile hele kulmu-triip, samuti mustad laigud põsel. Tiibadest jookseb üle lai valge vööt. Linnu kurgualune on aprikoosivärvi. Lind on nime saanud ühe oma sagedase tegutsemiskoha järgi, kuid ei söö mitte marju, vaid otsib putukaid. Elab siiski ka avaramatel maastikel ja harva isegi soodes. Sageli võib lindu näha mõne kõrgema kõrre otsas laulmas või uudishimulikult ringi vaatamas. Mis lind?

4. Kunstnik sündis 1888 Kreekas. Juba Esimese ilmasõja ajal maalis ta kummalisi ängistavalt mõjuvaid pilte. Need olid tavaliselt linna- või interjöörivaated, millede õhutühjas ruumis seisavad nuku- või mannekeenisarnased figuurid. Sageli kasutas kunstnik nihestatud perspektiivi. Oma kunsti ise nimetas ta „metafüüsiliseks maalikunstiks“. Sellise nimetusega viitas ta soovile kujutada midagi, mis seisab väljaspool tavapärast, kogetavat maailma. Kunstnik suri 1978 Roomas. Kes?

5. Kes on pildidel olev sportlane?

6. Ta on kaitsnud doktorikraadi nii biokeemia kui meditsiinalal. Keskkooli ajal mängis kitarri ansambelis „Dreamcast“. Ülikooliõpingute ajal oli populaarse ansambli „Rajacas“ liige. Kirjutanud ka muusikat ja laulutekste. Tuntuim neist „Eestimaa“ („Tuhanded külad“), aga ka „Koiva serenaad“, „Armsas Tartus Vana Ülikool“. Täna, 15. detsembril on küsitaval mehel sünnipäev. Kes?

7. Sündinud 1957 Nottinghamis. Töötanud BBC programmide reporterina ja ajakirjanikuna. Kirjanikuna sai tuntuks 1992 ilmunud romaaniga „Vaterland“, mis kandideeris ka Whitbreadi auhinnale. Järgnes ka filmina populaarseks saanud romaan „Enigma“. Tema teose „Variator“ järgi valminud samanimeline film sai Euroopa tänavusel filmiauhindade jagamisel enim preemiaid.

Kirjanik ise sai ühtlasi parima stsenaaristi auhinna. Eesti keelde tõlgituna võib lugeda veel tema Vana-Rooma elu kujutavaid teoseid „Pompei“, „Impeerium“ ja „Lustrum“. Kes?

8. See linn asub India ookeani kaldal Swan Riveri jõe ääres. Elanike arv 1,6 miljonit. Riigi suuruselt neljas linn. Linna rajas 1829.aastal kapten James Stirling ja andis sellele kunagise Sotimaa pealinna nime. Varalahkunud näitleja Heath Ledgeri sünnilinn. Linnas on kahel korral (1991, 1998) toimunud ujumise maailmameistrivõistlused. Mis linn?

9. Mida on kujutatud Guinnessi õlle logol?

10. Mis aasta?

Toimus D. Šostakovitši VII ehk "Leningradi" sümfoonia esmakordne esitamine Leningradis (teos oli juba mujal ette kantud).

- Ei antud välja ühtegi Nobeli auhinda.
- Lõppes Ecuadori sõda Peruuga, Ecuador kaotas selles sõjas märkimisväärse osa territooriumist.
- Soome läks esmakordselt üle suveajale (küsitavale aastale järgnenud aastal suveaega ei kasutatud).
- Paul Keres võitis Eesti meistrivõistlustel males kõiki oma vastaseid ja sai meistritiitli 15 punktiga 15-st.
- Asutati organisatsioon Eesti Noored, selle Peastaabi ülemaks oli Gustav Kalkun, tema järgi kutsuti organisatsiooni "kalkuninoorteks".
- Surid Stefan Zweig, Karlis Ulmanis, Ludvig Puusepp, Ants Laikmaa, Kaarel Eenpalu ja Ants Piip. Sündisid Eusebio, Stephen William Hawking, Mohammad Ali, Jacques Rogge, Ada Lundver ja Toomas Savi.

11. Saksa õhuäss, maailma parimaid sõjaväelendureid, sõja kõige kõrgemalt autasustatud Saksa sõjaväelane. Teenis ainsana välja Rüütliristi Kuldsete Tammelehtede, Mõõkade ja Teemantidega. Sooritas Junkers Ju 87-l üle 2500 lahingulennu. Augustis 1944 osales ta ka Tartu lahingus. Pärast maailmasõja lõppu tegutses ta Argentiinas president Peroni lennundusalase nõuandjana ning tegeles aktiivselt alpinismi, mäesuusatamise ja tennisega. Hiljem naases Saksamaale ja tegutses ärimehena. Suri 1982 Rosenheimis. Kes?

12. Vietnami kahte suurimat linna, maa põhjaosas asuvat Hanoi ja lõunas paiknevat Ho Chi Minh (Saigoni) ühendab ligi 1700 km pikk kitsas maantee. Nimetatud kahte punkti on ühendanud tee juba iidsetest aegadest saadik. Mis nime see tee kandis ja kannab tänapäevalgi, olles riigi üks populaarsemaid turismimarsruute?

13. Jalgpalli MM-il 2010 tegi see mängija enim lööke väravale(15) ja neist 3 olid ka resultatiivsed.

Lisaks sellele oli ta pealelööjate üldarvult 3.kohal ja mängija vastu tehtud vigade edetabelis teine kannatanu. Klubi jalgpalli mängib mees Amsterdami Ajaxis, kus löönud praeguseks klubi eest üle 100 värava. Kes?

14. Tänavusel Frankfurdi raamatumessil sai Euroopa Liidu kirjandusauhinna laureaadiks ka üks eesti kirjanik. Tema auhinnatud romaani peategelaseks on noor relvakandja, kes asub 1069.aastal koos tuhandete sõjameestega teele, et vabastada Püha Linn Jeruusalemm uskmatutest. Nimetage romaani autor ja pealkiri.

15. Sündinud New Yorgis 1981. Peale hiilgava lauluoskuse ka suurepärase klaverimängija ja andekas laulukirjutaja. Võitis juba oma debüütalbumiga „Songs in A Minor“ 5 Grammy auhinda, sealhulgas aasta parima laulu auhind loo „Fallin“ eest. Mänginud ka filmides („Lapsehoidja päevikud“), tema ja Jack White esitasid koos Bondi-filmi „Veidi lohutust“ teemaloo „Another Way To Die“. Kes?

16. See Prantsuse riigitegelane elas aastatel 1883–1945. Kolmanda Vabariigi perioodil mitmel korral (1931–1932, 1935–1936) peaminister. Taotles 1935. a. paiku lähenemist Itaaliale. Aastatel 1936–1940 kogus meediamagnaadina tuntuks. Kuulus hiljem Vichy valitsusse, oli selles algul asepeaminister, 1942–1944 peaminister. Lõi Gestapo Prantsuse analoogi Milice võitluseks Vastupanuliikumisega. 1945. a mõisteti surma ja lasti maha. Kes? Sama perekonnanime kannab ka rootsi insener, kelle tuntuimaks leiutiseks oli koorelahutaja.

17. Mis riik?

- Riigi hümn kannab nime „Oo, ere maikoidik“
- Riik on oma ajaloos olnud iseseisev ka Zeta nime all
- Riigis asub maailma suurimaid kanjoneid – Tara jõe kanjon
- Pekingi suveolümpiamängudel 2008 jäädi napilt medalita, parim oli veepallurite 4.koht
- Kirjanik Rex Stouti loodud detektiiv Nero Wolfe sünnimaa.

18. Mida tähistas nõukogude ajal käibinud järgnev loetelu – ananass, angaraa, banaan, laadoga, kuldvillak, rubiin, valge öö, küpress, piison, corrida, karakum?

19. Küsitava ooperi tegevus toimub 13.sajandi algul Thüringis Hørselbergi koopas ja Wartburgi lossis ja selle ümbruses. Nimitage sellest rändlaulik – rüütel naudib armujumalanna Veenuse riigi võluseid, kuid ta rahutu hing kipub tagasi maisesse maailma. Veenus laseb tal minna ja ta asub elama Wartburgi lossi. Nimikangelane armub peagi maakrahvi tütresse Elisabethi ja vallanduvad hilisemad traagilised sündmused. Nimetage hellooja ja ooper.

20. Mis loom on pildil? Looma nimi on antud ka ühele tulirelva margile.

21. Sündinud Prantsusmaal. Õppinud Pariisi Ülikoolis. Töötanud õppejõuna nii Pariisis kui ka Hispaania ülikoolides. Oli Hispaania kuningliku labori direktor. Labori hävimisel naasis kodumaale. Aine koostise püsivuse seaduse avastaja. Uuris ka orgaanilisi aineid. 1802 eraldas viinamarjamahlast glükoosi. Kes?

22. Küsitav sõda Ogaden War toimus juulist 1977 kuni märtsini 1978. Kummaltki vaenupoolelt langes sõjas üle 6 tuhande inimese. Tähelepanuvääriv on veel asjaolu, et Nõukogude sõjatehnikat jagus mõlemale osapoolele. Kindral Vassili Petrovi juhitud vene väeüksused võitlesid küll ametlikult ühe poole eest, varasematel aastatel oli aga toetatud pigem teist osapoolt, nii tuligi ka oma sõjatehnika vastu sõdida. Mis riikide vahel Ogaden War toimus?

23. Selle eesti talisportlase perekonnanimi äratõlgitult oleks eesti keeles Köömen? Sündinud 1982 Tartus ja elab praegu Otepääl. Osalenud kahtedel taliolümpiamängudel. Tulnud 2002.aastal individuaalselt eesti meistriks. Kes?

24. Küsitava Tallinna dark-pop bändi juhtfiguuriks on Mauno Meesit. 2003 alustas ta ühe-meheprojektina, millega tänaseks on liitunud Liisa Hirsch ja Andre Pitchen. Bändi debüütalbum kannab nime „Butterflies“ ja valmis 2009 aastal. Raadio 2 Aastahitt 2009 Galal sai bänd „Aasta demo artisti“ auhinna. Eesti Muusikaauhindade 2010 jagamisel oli nominent parima elektroonikaartisti auhinnale. Mis bänd?

25. Kes on maali „Karl Vaino tagumikuna“ kunstnik?

26. Poolas valiti 2007. aastal toimunud suurel rahvahääletusel välja 7 Poola imet. Valituks osutusid Krakowi turuväljak koos vanalinnaga, Krakowi katedraal Waweli lossiga, Toruni vanalinn, Zamosci linn, Ostroda–Elblagi kanal ja veel kaks objekti. Millised?

27. Käeshoitav lestkeeltega pill, kus heli tekitavad häälestatud teraslehekesed, mis võnguvad õhu minnes nende vahelt läbi. Paremal poolel on pillil klaviatuur või nupuread, vasakul pool nupuread bassinootide ja -akordide mängimiseks. Popmuusikas oli pill populaarne aastatel 1900–1960. Kuid ka mullu Raadio 2 „Aastahiti“ võitnud rumeenlaste loos „Stereo Love“ on see pill kõlavärvi andmas.

Eestis muutus rahvalikuks pilliks 1920-ndatel aastatel, kui meremeeste vahendusel jõudsid siia esimesed pillid Soomest, Rootsist, Saksamaalt ja sai eriti populaarseks enne Teist maailmasõda. Kõrghariduse tasemel hakati pilli õpetama Eestis 2002. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias. Mis pill?

28. Eestis tavaline pika tugeva varre ja roosakaslillade õitega taim. Kasvab veekogude kallastel, niiskematel niitudel, rannikualadel. Hea meetaim. Kasvatatakse meil ka iluaedades. Arvatud maailma saja ohtlikuma maadvallutava taime hulka. Eestis pole seda eriti märgata, kuid USA-s, kuhu ta tulnukana Euroopast viidud, vallutab ta niiskemaid alasid, moodustades tihedaid välju. Tema vastu võitlemiseks on USA-s loodud lausa vastavaid ühinguid. Taime rahvalike nimetustena on tuntud ka roosirohi, uralilill. Mis taim?

29. Eesti lastekirjanik ja luuletaja. Töötanud ajakirjade „Pioneer“ ja „Täheke“ toimetuses. Avaldanud eesti lasteluule klassikasse kuuluvad värsiraamatud „Tere, tere, tedretähed“, „Kure sukad“, „Pesukaru pesupäev“, „Tuulelillede tuba“ (K. E. Söödi lasteluule auhind 1988). Kirjutanud proosaraamatu „Lõvi Lõrr ja jänes Jass“. Avaldanud mälestusteraamatud „Humalapuu“ ja „Kanarbikukartus“. Kirjanikuna on tuntud ka tema abikaasa. Kes?

30. Kes on pildil olev filmitäht? Tuntud näitlejad on ka tema isa Bruce ja ema Diane Ladd. Ühtlasi on nad esimene perekond, keda Hollywoodi kuulsuste kõnniteel üheskoos pärjatud.

31. Sündinud 1960 Tallinnas. Lõpetanud Tartu Ülikooli füüsikuna. Valiti 1992 Isamaa nimekirjas Riigikokku. Olnud Riigikogus ka rahanduskomisjoni esimees. Jõudnud olla veel Tartu abilinnapea, Elva linnapea ja Võru Kutsehariduskeskuse füüsikaõpetaja. Novembris 2009 saanud Poola taassünni ordeni. Tema poeg tuli FC Flora ridades tänavu Eesti meistriks jalgpallis. Tema vend on olnud Eesti Vabariigi minister ja saanud muuhulgas Pressivaenlase tiitli. Kes?

32. Küsitav jooksja püstitas aastatel 1941–1945 koguni 16 maailmarekordit (neist kümme 1942 aasta suvel). Oli esimene inimene, kes läbis 5000 meetrit alla 14 minuti piiri. Teise maailmasõja tõttu jäi tal osalemata olümpiamängudel. Kuulutati 1946 aastal profiks ning talle määrati eluaegne võistluskeeld. Kes ja mis riiki ta esindas?

33. Küsitav maaliliselt kaunis ala kuulub ligi kahe kilomeetri pikkuselt looduskaitse alla. Maastikukaitseala asub Lääne- Viru maakonnas Viru-Nigula vallas. Kaitseala eesmärk on looduslike elupaikade ja loomastiku (näiteks jõesilmu) ning taimestiku kaitse. Kaitsealaga sama nime kannab ka Põhja-Eesti paeplatoolt algav 6 km pikkune oja (kutsutud ka Linnamäe ojaks), mis maastikukaitsealal kuni 20 meetri sügavusse orgu laskub. Enne seda asub ojal veel väike juga. Joast veidi eemal maantee äärsel künkal asub muinaseestlaste rauaajast pärit linnuse koht. Kaitsealaga sama nime kannab ka veel siin kasvav looduskaitsealune põlispuu - kaheharuline harilik mänd (tuntud ka kui Peetri mänd või Ulmi mänd). Puu on ligi 400 aastat vana ja 13 meetrit kõrge. Mis nimi sobib vastuseks?

34. Ajalugu tunneb kõikvõimalikke põhjusi sõja alustamiseks. Nii ründasid Modena sõdurid Bolognat ja varastasid midagi. Bolognalased said vihaseks ja tahtsid seda tagasi saada. Varastamine päädis 12 aastat kestnud sõjaga (1325-1337). Bologna kaotas ja sõja ajend asub tänaseni Modena

Ghirlandina kellatornis. Mis oli sõja ajendiks?

35. Seda teost peetakse 20. sajandi üheks hullumeelsemaks raamatuks, mis ei järgi mingeid loogikaseadusi. Peategelane Peter Kien on 40 aastat vana ja elab Viinis. Tema suur korter on täidetud hiigelsuure raamatukoguga. Abielu oma majapidajanna Theresaga ja kõik sellele järgnev viib mehe mõistusekaotuseni. Ta süütab võidukalt naerdes oma raamatukogu põlema. Sünge hirmuunenäo raamat valmis 1931 ja osutus tagantjärele kohutavalt prohvetlikuks, sest 1933 põletati Saksamaal tõesti raamatuid. Nimetage autor (Nobeli kirjanduspreemia laureaat) ja teos.

36. Sellest Tartu külje all Emajõe vasakul kaldal paiknevast külast avastati tänavu suvel üks Eesti alade vanimaid luustikuleide. Leiti umbes 7000 aastat tagasi elanud sõdalased- kümme tugevat täiseas ühel ajal maetud meest, kelle luudel olid vigastuste jäljed. Mis küla?

37. Küsitavad kaks eesti kunstnikku olid omavahel head sõbrad ja elasid mõlemad aastatel 1906–1941. Mõlemad kunstnikud on seotud Tartuga, lõpetanud kunstikooli „Pallas“ ja tegutsenud hiljem siin vabakutselisena. Nende surmadki olid sarnased, nad kuulusid hävituspataljoni ja üks neist langes selle võitlejana Pihkva lähedal, teine mõrvati vangilangenuna sakslaste poolt Tartu lähedal. Kes nad olid?

38. Mis sõna sobib vastuseks?

- Türgi kirjaniku, Nobeli kirjandusauhinna võitja Orhan Pamuki tuntuim romaan
- Poola draamakirjaniku Stanislaw Prybyszewski näidend, lavastatud ka Eestis Von Krahli teatris
- Endise poliitiku (Res Publica asutajaid), praeguse ettevõtja ja õppejõu perekonnanimi
- Näitleja Veikko Tääri poolt rajatud uue kohviku nimi Otepääl, kus toimus ka Kristina Smigun-Vähi elulooraamatu „Kristina“ esitlus.

39. Eestis on ta Jõuluvana, Leedus Kaledu Senelis, Bulgaarias Djado Koleda, Horvaatias Djed Mraz, Norras Julenissen, Hollandis Kerstman. Mis nime all tuntakse teda Itaalias?

40. Küsitav ujuja oli Montreali OM-i edukamaid sportlasi, võites seal 4 kuldmedalit ja ühe hõbemedali. Eelmistel suvemängudel Münchenis oli ta võitnud 3 hõbemedalit. Edukas oli ta ka maailmameistrivõistlustel, saades 4 kulda Belgradist 1973 ja ühe kulla 1975 Calis. Loomulikult püstitas ta oma karjääri jooksul ka palju maailmarekordeid. Kes?

VASTUSED

1. ALGUS (MARTIN ALGUS ja film „ALGUS“)
2. RICHARD III
3. KADAKATÄKS
4. GHIORGIO de CHIRICO
5. CAROLINE WOZNIACKI
6. MIHKEL ZILMER
7. ROBERT HARRIS
8. PERTH
9. HARF
10. 1942
11. HANS ULRICH RUDEL
12. MANDARIINIDE TEE
13. LUIS SUAREZ
14. TIIT ALEKSEJEV, “PALVERÄND“

15. ALICIA KEYS
16. PIERRE LAVAL (GUSTAV de LAVAL leidur)
17. MONTENEGRO
18. AUTOVÄRVID (LADA ehk ZIGULI autovärvid)
19. RICHARD WAGNER „TANNHÄUSER“
20. SAIGA
21. JOSEPH LOUIS PROUST
22. ETIOOPIA ja SOMAALIA
23. PEETER KÜMMEL
24. SININE
25. EDGAR VALTER
26. MALBORKI LOSS JA WIELICZKA SOOLAKAEVANDUS
27. AKORDION
28. KUKESABA
29. OLIVIA SAAR (JUHAN SAAR abikaasa)
30. LAURA DERN
31. KALLE JÜRGENSON (MARKUS JÜRGENSON – jalgpallur, TOIVO JÜRGENSON – minister)
32. GUNDER HÄGG-ROOTSI
33. PADAORU
34. PUUST ÄMBER
35. ELIAS CANETTI, “PIMESTUS“
36. VEIBRI
37. ANDRES JOHANI, KAAREL LIIMAND
38. LUMI (kohvik Otepääl kirjapildis ka L. U. M. I.)
39. BABBO NATALE (PAPA NATALE), Sardiinias ka BABBU NADALE.
40. KORNELIA ENDER